

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की
फैसला

२०७६।०७७ सालको निर्णय नं. ६७

पुनरावेदन नं. ९७-०७५-RB-०२७८

मुद्दा:- आयकर (२०७३/०७४) ।

पानीपोखरी काठमाण्डौस्थित आई.एम.ई. लिमिटेड (स्थायी लेखा नं. ३००७२६१४९) को तर्फबाट अधिकार प्राप्त सो कम्पनीका प्रबन्धक श्री सुरज खनाल..... १ } पुनरावेदक

विरुद्ध

श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १ } प्रत्यर्थी
श्री आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट..... १ }

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान अधिवक्ता श्री विष्णु प्रसाद बास्कोटा

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : उपन्यायाधिवक्ता श्री शम्भु कुमार बस्नेत

अविलम्बित नजीर: x

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी: प्रमुख कर प्रशासक श्री धनिराम शर्मा
शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:-२०७५/०४/२९

प्रशासकिय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय: आन्तरिक राजस्व विभाग

निर्णय गर्ने पदाधिकारी: महानिर्देशक श्री विष्णु प्रसाद नेपाल

निर्णय मिति: २०७५/०९/१९

पुनरावेदक कम्पनीका हकमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७५/०४/२९ को कर निर्धारण आदेश उपर आन्तरिक राजस्व विभागमा प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिएकोमा आन्तरिक राजस्व विभागबाट कार्यालयको निर्णयलाई नै सदर गर्ने गरी भएको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम प्रस्तुत पुनरावेदन पत्र यस न्यायाधिकरणमा पर्न आएको रहेछ । सुनुवाइका लागि आज यस इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ:-

तथ्य खण्ड

१. यस कार्यालयको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत बैकिङ्ग कारोबार गर्ने करदाता आई.एम.ई. लिमिटेडले आ.व. २०७३/०७४ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ (सं.स) को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु. ३४,६४,४८,७६२।८२ देखाई ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरमा मिति २०७४/०९/२८ मा पेश गरेको आय विवरण ।
२. करदाताको आ.व. २०७३/०७४ को आय विवरण यस कार्यालयबाट कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट आय विवरण साथ प्राप्त अन्य कागजातको अध्ययन, छानविन तथा हिसाब कितावको परीक्षण गर्दा आयकर ऐन २०५८ बमोजिम कट्टी गर्न नपाउने खर्चहरू दावी भएको, व्यवसायको मुनाफा र लाभतर्फ गणना हुनुपर्ने रकम समावेश भएको नदेखिएको तथा भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टी गर्नुपर्ने भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टी गरेको नपाइएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र जवाफ पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (६) बमोजिम विस्तृत व्यहोरा खुलाई ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७५/०३/३२ मा सूचना जारी भएको ।

३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७५/०३/३२ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७५/०४/०२ मा बुझी लिएको ।
४. करदाताले मिति २०७५/०४/०२ मा बुझी लिएको सूचनाको जवाफ मिति २०७५/०४/१५ मा पेश गरेको ।
५. करदाताको आ.व. २०७३/०७४ का लागि रु. ४७,८६,५७,७१५।२८ करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ बमोजिम कर अधिकृतले संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम करदातालाई सूचना दिने भनी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७५/०४/२९ मा खडा भएको निर्णय पर्चा ।
६. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७५/०४/३० मा जारी गरेको आ.व. २०७३/०७४ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी आई.एम.ई. लिमिटेडले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७५/०५/२२ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
७. बैठक भत्ता खर्च रु. ११,४०,००,०००। - लाई आय आर्जनसँग सम्बन्धित खर्चको रूपमा मान्यता दिन नमिल्ने देखिएकोले आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ को विपरित भएको हुँदा आयकर ऐन २०५८ को दफा २१(१)(च) बमोजिम खर्च कट्टि नहुने भनी कार्यालयबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत नै देखिएकोले निवेदन जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५/०९/१९ मा भएको निर्णय ।
८. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवनबाट भएको मिति २०७५।४।३० को संशोधित कर निर्धारण निर्णय सूचना एवं त्यसलाई सदर गर्ने गरेको आन्तरिक राजस्व विभागको मिति २०७५।९।१९ को निर्णय समेत गैरकानूनी र अन्यायपूर्ण हुँदा बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकिर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७५/१२/११ मा यस न्यायाधिकरण समक्ष दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र ।
९. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणको मिति २०७६/०५/२५ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

१०. नियम बमोजिम पेसीसूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन पत्र एवम प्राप्त सुरु मिसिल समेत अध्ययन गरियो ।

११. पुनरावेदक आई.एम.ई. लिमिटेडको तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान अधिवक्ता श्री विष्णु प्रसाद बास्कोटाले कम्पनीको संचालन कम्पनी ऐन २०६३ को दफा ६३ अनुसार साधारण सभा र संचालक समितिको निर्णय बमोजिम हुने हुन्छ । संचालक समितिको बैठक घटिमा ६ पटक र बढी पनि बस्न पाउने प्रावधान छ । सो समितिको सदस्यहरुको बैठक भत्ता साधारण सभाको निर्णयबाट हुने भएको हुँदा सो बमोजिम संचालकहरुलाई प्रदान भएको बैठक भत्ता रकमको नियमानुसार लाग्ने कर समेत कट्टा गरी दाखिला गरिसकेको अवस्थामा बैठक भत्ता रकमलाई अमान्य गर्ने गरी भएको कर निर्धारण आदेश कानून प्रतिकूल छ । विधिसम्मत रूपमा भएका खर्चहरुलाई समेत अमान्य गर्ने गरी भएको कर निर्धारण आदेश त्रुटिपूर्ण हुँदा बदर गरी कुनै प्रकारको कर शुल्क तथा व्याज समेत नलाग्ने गरी निर्णय हुनुपर्दछ भनी गर्नु भएको बहस समेत सुनियो ।
१२. प्रत्यर्थी कार्यालयको तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकिल कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री शम्भु कुमार बस्नेतले पुनरावेदक कम्पनीले आ.व. २०७२।०७३ मा व्यक्तिगत प्रयोजनको लागि खर्च गरेको रकमलाई प्रशासनिक खर्च अन्तर्गत बैठक भत्ता खर्च भनी विना आधार र प्रमाण रु. ११,४०,००,०००। - लेखी सोही रकम आयकर प्रयोजनको लागि खर्च कट्टी लिई नाफा घटाउने उद्देश्यबाट अभिप्रेरित भई अवास्तविक खर्च लेखेको देखिएकोले उक्त बैठक भत्ता खर्च अमान्य गर्ने गरी भएको निर्णय आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ को विपरित भएको हुँदा आयकर ऐन २०५८ को दफा २१(१)(क) बमोजिम खर्च कट्टि नहुने भनी कार्यालयबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत हुँदा सदर गरिनुपर्दछ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो ।
१३. पुनरावेदकहरुका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरु, दुवै तर्फका विद्वान कानून व्यवसायीहरुबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरु र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी निर्णय तर्फ विचार गर्दा पुनरावेदन जिकिर अनुसारका बुँदागत दावी अनुसारका विषयहरुमा निम्नानुसार हुने देखिन आयो ।
१४. **बैठक भत्ता खर्च कट्टि अमान्य गरेको सम्बन्धमा**
- पुनरावेदक करदाता कम्पनीले कम्पनी ऐनको व्यवस्था अनुसार कम्तिमा ६ पटक र बढीमा जतिसुकै पनि संचालक समितिको बैठक बस्न सक्ने कानूनी व्यवस्था भएको र सो कानूनी व्यवस्था बमोजिम संचालकलाई भुक्तानी गरेको बैठक भत्ताको कर समेत दाखिला गरेको वैधानिक खर्चलाई अवैधानिक भनी सो खर्च कट्टिलाई अमान्य गर्नु गैर कानूनी हो भन्ने पुनरावेदक करदाताको पुनरावेदन जिकिरका सम्बन्धमा हेर्दा, पुनरावेदक कम्पनीले पेश गरेको आ.व. २०७३।०७४ को आय विवरणको अनुसूची १३ को

प्रशासनिक खर्च अन्तर्गत बैठक भत्ता वापत रु. ११,४०,००,०००। - कम्पनीका कार्यकारी निर्देशक र कार्यकारी अध्यक्षलाई प्रदान गरेको देखिन्छ । कम्पनीको बैठकको एजेण्डा हेर्दा, अघिल्लो बैठकको समिक्षा, कार्यसम्पादन सम्बन्धी र सामाजिक उत्तरदायित्व आदि जस्ता विषयमा बैठक बस्ने र बैठक बसेवापत संचालकलाई बैठक भत्ता भनी मासिक रूपमा प्रदान गरेको मिसिल संलग्न कागजातबाट देखिन आउँदछ । बैठकको विषयबस्तु हेर्दा कुनै ठोस विषयबस्तु नभई सामान्य विषयबस्तुलाई बैठकको एजेण्डा बनाई असामान्य अस्वाभाविक रूपमा बैठक भत्ता प्रदान गरेको देखिन्छ । कम्पनीले संचालकलाई प्रदान गरेको बैठक भत्ताको अनुपातमा कम्पनीको कारोबारमा वृद्धि भएको आय आर्जन गर्ने कार्यमा टेवा पुगेको नाफा वृद्धि भएको र व्यापार विस्तारसँग सम्बन्धित रहेको अवस्था पनि देखिदैन । कम्पनीको मूल्य मान्यतालाई समेत नजर अन्दाज गर्दै अस्वाभाविक रूपमा बैठक भत्ता प्रदान गरी खर्च कट्टिको दावी गरेको देखिन्छ ।

कम्पनीले उक्त रकम संचालक समितिको बैठक बसे वापत भुक्तानी गरेको मिटिङ्ग खर्चको लेजरबाट देखिन्छ । आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८(१) तथा ऐ. ऐनको दफा ९२(१)(ज) बमोजिम १५ प्रतिशत का दरले अग्रिम कर कट्टि गरी रु. १,७१,००,०००। - रकम Meeting Expenses भनी राजस्व कार्यालयमा कर दाखिला गर्दैमा आय आर्जनसँग सम्बन्धित खर्चको रूपमा मान्यता दिन मिल्दैन । बैठकमा पेश गरेका छलफलका एजेण्डालाई पनि ध्यान दिनुपर्ने हुन्छ । बैठकमा पेश भएका एजेण्डा तर्फ विचार गर्दा आयआर्जन बढाउने खालका विषयहरू प्रस्तुत भएको देखिदैन । तसर्थ बैठक भत्ता खर्च रु. ११,४०,००,०००। - लाई आय आर्जनसँग सम्बन्धित खर्चको रूपमा मान्यता दिन नमिल्ने देखिएकोले आयकर ऐन, २०५८ (संशोधित सहित) को दफा १३ को विपरित भएको हुँदा आयकर ऐन २०५८ को दफा २१(१)(च) बमोजिम खर्च कट्टि नहुने भनी कार्यालयबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत देखिन आएको हुँदा अन्यथा गरिरहन परेन । बैठक भत्ताको खर्च कट्टिको दावीलाई मान्यता दिलाई पाउनुपर्दछ भन्ने पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर र विद्वान अधिवक्ताको बहस जिकिर समेत संग सहमत हुन सकिएन ।

१५. अतः माथि विवेचित आधार र कारणबाट स्थायी लेखा नं. ३००७२६१४९ भएका पुनरावेदक करदाता आई.एम.ई. लिमिटेडको आ.व. २०७३/०७४ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा शुरू ठूला करदाता कार्यालयले मिति २०७५।४।२९ को निर्णय र सोलाई समर्थन गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७५।०९।१९ को निर्णय मिलेको देखिँदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । अरूमा तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपसिल

- फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाण्डौलाई दिनु..... १
- सरोकारवाला पक्ष नक्कल माग गर्न आए नियमानुसार लाग्ने दस्तूर लिई नक्कल दिनु. २
- प्रस्तुत फैसलाको विद्युतिय प्रति अपलोड गरी यस मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनु..... ३

डम्बरबहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

उक्त रायमा मेरो सहमति छ ।

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

शाखा अधिकृत: श्री लेख बहादुर कोइराला

कम्प्युटर टाइप: श्री प्रदिप तिवारी

इतिसम्बत २०७६ साल कात्तिक २८ गते रोज ५ शुभम.....